

DZIEJE NAJNOWSZE

**KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU**

2-1974

W zeszytach 2/1974 publikują swe prace m.in.:

Krystyna Kersten, doc. dr, Instytut Historii PAN

Stanisław Bębenek, mgr, Instytut Historii PAN

Hanna Jędruszczak, doc. dr, Instytut Historii PAN

Stanisław Widerszpil, prof. dr, Wyższa Szkoła Nauk Społecznych

Edward Ciupak, doc. dr, Uniwersytet Warszawski

Henryk Słabek, prof. dr, Instytut Historii PAN

W. E. Poletajew, prof. dr, Instytut Historii AN ZSRR, Moskwa

Tadeusz Filipkowski, dr, Wyższa Szkoła Rolnicza, Olsztyn

Stefan Iwaniak, dr, Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Kielce

Aleksandra Stabrowska, mgr, Instytut Historii PAN

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik VI

1974

2

Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk
Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk
1974

KOMITET REDAKCYJNY

Jan Borkowski, Marian Marek Drozdowski, Krzysztof
Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Tadeusz Jędrusz-
czak, Piotr Łossowski, Marian Malinowski, Jan Molenda,
Zygmunt Mańkowski, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz,
Jerzy Janusz Terej, Roman Wapiński, Wojciech Wrzesiński,
Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ

Stanisława Lewandowska

Numer przygotował Henryk Słabek

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN

Warszawa, Rynek Starego Miasta 29-31, tel. 310-261

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo Wrocław, Oddział
w Warszawie. 1974. Wyd. I. Nakład 1080 egz. Objętość 23,50 ark, wyd;
16,50 ark. druk.; 21,94 ark. A1. Papier druk. sat. IV kl., 70 g, 70×100 cm.
Oddano do składania 26 II 1974 r. Podpisano do druku 24 X 1974 r.
Wydrukowano w listopadzie 1974 roku w Warszawskiej Drukarni
Naukowej, Warszawa, ul. Sniadeckich 8.

Zam. 159

W-98

Cena zł 30,—

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
Krystyna Kersten — Nowy model terytorialny Polski a kształtowanie postaw ludności w pierwszych latach władzy ludowej (1944—1948)	7
Stanisław Bębenek — Spory historyczne w polskiej prasie kulturalno-literackiej lat 1945—1948	33
Hanna Jędruszczyk — Struktura społeczna ludności miejskiej w Polsce Ludowej (1944—1970)	51
Stanisław Widerszpil — Klasa robotnicza i inteligencja we współczesnym społeczeństwie socjalistycznym	69
Edward Ciupak — Przemiany katolicyzmu w środowisku polskiej wsi	97
Tadeusz Filipkowski — Działalność repolonizacyjna szkoły na Warmii i Mazurach	117

*

W. E. Poletajew — Niektóre metodologiczne i metodyczne problemy zastosowania najnowszych środków i metod w badaniach nad historią struktury społecznej społeczeństwa radzieckiego	135
Aleksandra Stabrowska — Nowoczesne metody informacyjno-wyszukiwawcze	147

MATERIAŁY

Zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych — oprac. Henryk Słabek	153
Robotnicy wobec parcelacji folwarków obszarniczych — oprac. Stefan Iwaniak	205

PRZEGLĄDY BADAN

Henryk Słabek — Stronnictwa ludowe i chłopci ziem zachodnich i północnych	227
Tadeusz Filipkowski — Ludność rodzima ziem zachodnich i północnych	233

ŻYCIE NAUKOWE

Industrializacja i nowoczesna technika w rolniczych krajach Europy Środkowej i Południowej (1850—1918) — Maria Nietyksza	243
Problem bezpieczeństwa w Europie od Locarno do Monachium — Maciej Serwański	247
Wykład E. M. Żukowa	251
Ruch oporu w obozach koncentracyjnych — Krzysztof Dunin-Wąsowicz	251
Mikrofizyczny system informacji — Aleksandra Stabrowska	255
Partyjna narada historyków	256

СОДЕРЖАНИЕ

Вступление	3
Кристина Керстен — Влияние новой территориальной модели Польши на формирование взглядов и позиции населения в первые годы народной власти (1944—1948)	7
Станислав Бенбенек — Исторические споры в польской культурнолитературной печати в 1945—1948 годах	33
Ханна Ендрушак — Социальная структура городского населения в народной Польше (1944—1970)	51
Станислав Видершпиль — Рабочий класс и интеллигенция в современном социалистическом обществе	69
Эдвард Цюпак — Преобразования католической церкви в польской деревне	97
Тадеуш Филипковски — Реполонизаторская деятельность школы в Вармии и на Мазурах	117

*

В. Е. Полетаев — Некоторые методологические и методические проблемы применения новейших средств и методов исследования истории социальной структуры советского общества	135
Александра Стабровска — Современные информационно-поисковые методы	147

МАТЕРИАЛЫ

Освоение воссоединенных земель — подготовил Генрик Слабек	153
Отношение рабочих к парцеляции помещичьих имений — подготовил Стефан Иваняк	205

ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ

Генрик Слабек — Крестьянские партии и крестьянство на западных и северных землях	227
Тадеуш Филипковски — Коренное население западных и северных земель	233

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Международный симпозиум „Индустриализация и современная техника в сельскохозяйственных странах Центральной и Южной Европы (1850—1918) — Мария Нетыкша	243
Проблема безопасности Европы в период от Локарно до Мюнхена — Мацей Серваньски	247
Доклад проф. Е. М. Жукова — Кшиштоф Гавликовски	251
Движение Спротивления в концентрационных лагерях — Кшиштоф Дунин-Вонсович	251
Микрокартотечная система информации — Александра Стабровска	255
Партийное Совещание историков	256

CONTENTS

Introduction	3
Krystyna Kersten — New Poland's Frontiers and the Relationship Between People and the State (1944—1948)	7
Stanisław Bębenek — Historical Disputes in Polish Cultural and Literary Press in 1945—1948	33
Hanna Jędruszczak — Social Structure of Urban Dwellers in People's Poland (1944—1970)	51
Stanisław Widerszpil — Working Class and Intelligentsia in Con- temporary Socialist Society	69
Edward Ciupak — Changing Attitudes Towards Catholicism in Polish Rural Community	97
Tadeusz Filipkowski — Re-Polonization Programme in Warmia and Mazuria	117

*

V. E. Poletayev — Some Methodological and Methodical Problems of the Use of Newest Ways and Methods in Studies of the History of Social Structure of the Soviet Community	135
Aleksandra Stabrowska — Modern Information-Investigation Methods	147

MATERIAŁY

Documents Redevelopment of Recovered Lands — selected and edited by Henryk Słabek	153
Farm, Workers and Parcellation of Big Land Estates — selected and edited by Stefan Iwaniak	205

SURVEY OF STUDIES

Henryk Słabek — Peasant Parties and Peasants in Polish Western and Northern Lands	227
Tadeusz Filipkowski	233

EVENTS IN SCIENCE

International Symposium on Industrialization and Modern Technologies in Agricultural Countries of Central and Southern Europe 1850—1918 — Maria Nietyksza	243
Security from Locarno to Munich — Maciej Serwiński	247
A Lecture by Prof. E. M. Zhukov	251
Resistance Movement in Concentration Camps — Krzysztof Dunin- -Wąsowicz	251
Microcard System of Information — Aleksandra Stabrowska	255
Discussion of Historians at a Party Meeting	256

TABLE DES MATIÈRES

Introduction	3
Krystyna Kersten — Le nouveau modèle territorial de la Pologne et la formation des attitudes de la population dans les premières années du pouvoir populaire (1944—1948)	7
Stanisław Bębenek — Polémiques historiques dans la presse culturelle et littéraire polonaise des années 1945—1948	33
Hanna Jędruszczak — La structure sociale de la population urbaine en Pologne populaire (1944—1970)	51
Stanisław Widerszpil — La classe ouvrière et l'intelligentsia dans la société socialiste contemporaine	69
Edward Ciupak — Les mutations du catholicisme dans le milieu de la campagne polonaise	97
Tadeusz Filipkowski — L'activité „repolonisatrice” de l'école en Warmie et en Mazurie	117
*	
W. E. Poletaïev — Certains problèmes méthodologiques concernant l'application des moyens et méthodes les plus récentes dans les recherches sur l'histoire de la structure de la société soviétique	135
Aleksandra Stabrowska — Les méthodes modernes d'information et d'investigation	147
MATÉRIAUX	
L'aménagement des territoires recouverts — rédigé par Henryk Ślabek	153
Les ouvriers face au lotissement des grandes propriétés foncières — par Stefan Iwaniak	205
TRAVAUX DE RECHERCHES	
Henryk Ślabek — Le Parti paysan et les paysans sur les territoires de l'Ouest et du Nord	227
Tadeusz Filipkowski — La population autochtone des territoires de l'Ouest et du Nord	233
VIE SCIENTIFIQUE	
Le symposium international sur le thème: L'industrialisation et les techniques modernes dans les pays agricoles de l'Europe centrale et méridionale (1850—1918) — Maria Nietyksza	243
Le problème de la sécurité en Europe de Locarno à Munich — Maciej Serwański	247
Une conférence de E. M. Joukov — Krzysztof Gawlikowski	251
Le mouvement de résistance dans les camps de concentration — Krzysztof Dunin-Wąsowicz	251
Le système d'information fondé sur microfiches — Aleksandra Stabrowska	255
Discussion de parti des historiens	256

Cena: zł 30,—

Indeks: 35716

WARUNKI PRENUMERATY

Cena prenumeraty rocznej — 120 zł, półrocznej — 60 zł

Institucje państwowe i społeczne, zakłady pracy, szkoły — mające siedzibę w miastach wojewódzkich i powiatowych, mogą zamawiać prenumeratę za pośrednictwem miejscowych Oddziałów i Delegatur RSW „Prasa — Książka — Ruch” lub bezpośrednio w Centrali Kolportażu RSW „Prasa — Książka — Ruch” 00-958 Warszawa, ul. Towarowa 23, konto PKO 1-6-100020, w terminie do dnia 25 listopada na rok następny.

Institucje państwowe i społeczne, zakłady pracy, szkoły — mające siedzibę w miejscowościach, w których nie ma Oddziałów RSW „Prasa — Książka — Ruch”, powinny opłacać prenumeratę w terenowo właściwych urzędach pocztowych.

Prenumeratę krajową dla czytelników indywidualnych przyjmują urzędy pocztowe, listonosze i bezpośrednio Centrala Kolportażu RSW „Prasa — Książka — Ruch” 00-958 Warszawa, ul. Towarowa 23, konto PKO 1-6-100020, w terminie do dnia 10 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 40% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych RSW „Prasa — Książka — Ruch” 00-840 Warszawa, ul. Wronia 23, konto PKO nr 1-6-100024.

Sprzedż numerów bieżących i uprzednich

Institucje państwowe i społeczne, szkoły, zakłady pracy oraz czytelnicy indywidualni mogą nabywać tę publikację

- w księgarni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN: sprzedaż gotówkowa i wysyłkowa pojedynczych numerów i w kontynuacji: płatność gotówką, przelewem lub za zaliczeniem pocztowym; adres: ORPAN, 00-901, Warszawa, Pałac Kultury i Nauki, konto PKO nr 1-6-100312;

- w Księgarni „Ossolineum”, 50-106, Wrocław, Rynek 8;

- w Głównej Księgarni Naukowej, 00-068 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 7;

- w Księgarni Naukowej, 31-118, Kraków, ul. Podwałe 6.

Prenumeratory mieszkający za granicą mogą zamawiać za pośrednictwem Centrali Handlu Zagranicznego „Ars Polona — Ruch”, 00-068, Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 7, Bank Handlowy S.A. Warszawa, konto nr 1595-006-000-00710.